

Beskæftigelsesministeriet
Justitsministeriet
Miljø- og Fødevareministeriet
Udlændinge- og Integrationsministeriet
Finansministeriet
Udenrigsministeriet

Januar 2020

Kommissorium for arbejdsgruppen om beskyttelse af sårbare udenlandske arbejdstagere

Der skal være ordentlige løn- og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked, og derfor vil regeringen sætte bredt ind i indsatsen mod social dumping. Det er særligt vigtigt, at der sættes ind over for situationer, hvor sårbare udenlandske arbejdstagere udnyttes groft og i værste tilfælde bliver menneskehandlet til tvangsarbejde. Regeringen vil ikke acceptere, at denne form for udnyttelse finder sted på de danske arbejdspladser.

Regeringen vil derfor se på initiativer til beskyttelse af og bistand til sårbare udenlandske arbejdstagere og retsforfølgning af bagmændene. Arbejdet vil blive forankret i en tværministeriel arbejdsgruppe bestående af Beskæftigelsesministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Fødevareministeriet (Ligestillingsafdelingen), Udlændinge- og Integrationsministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet.

Arbejdet vil foregå i tre faser: 1) en analysefase, 2) en udviklingsfase og 3) en initiativfase, som har følgende formål:

- 1) **Analysefase:** Tilvejebringe et opdateret og samlet vidensgrundlag om sårbare udenlandske arbejdstagere, herunder omfanget og udviklingen heri; deres arbejdsvilkår og redskaberne for bekæmpelse af grov udnyttelse af denne gruppe.
- 2) **Udviklingsfasen:** Udvikle konkrete forslag med udgangspunkt i det opdaterede vidensgrundlag. Dette vil ske med inddragelse af relevante interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter.
- 3) **Initiativfasen:** Fremlæggelse af en initiativplan for den resterende regeeringsperiode.

Arbejdsgruppens videre arbejde:

Arbejdsgruppen vil undersøge potentielle nationale initiativer, ligesom EU-initiativer skal overvejes. Følgende udviklingsområder vil undersøges nærmere:

1) Arbejdsgivers forpligtelser

Arbejdsmarkedets parter vil blive inddraget i udviklingen af mulige initiativer vedrørende arbejdsgiverens og hvervgiverens/opdragsgiverens forpligtelser samt styrket håndhævelse af arbejdstagerens rettigheder.

Det skal fx overvejes, om der skal indføres mindstekrav for arbejdsgiveren, når denne sørger for indkvartering. Det kan være tiltag i forhold til krav om toiletforhold, vand, elektricitet, varme mv. Der skal også ses på arbejdsgivers ansvar og forpligtelser i forhold til den efterfølgende støtte og bistand til ofre for menneskehandel, herunder fx i forhold til betaling for indkvartering mv. og støtte i den periode offrene har mulighed for at være i landet samt eventuelt reintegration.

I forbindelse med regeringens eksisterende indsats mod social dumping vil det blive særskilt overvejet, hvordan indsatsen i højere grad kan tage højde for sårbare udenlandske arbejdstagere.

2) Retsforfølgning af bagmænd

Det er i dag vanskeligt at retsforfølge bagmænd bag menneskehandel til tvangsarbejde. Der vil blive igangsat en analyse af, hvad der har været afgørende for politiets/anklagemyndighedens overvejelser om sigtelser/tiltalerejsning i sager om menneskehandel. Det vil være en intern analyse, hvor Rigspolitiet og Rigsadvokaten vil igangsætte en høring af politikredsene, som har haft sager om menneskehandel.

Det skal vurderes, om der er behov for lovgivningsmæssige tiltag på området. Der skal i den forbindelse bl.a. foretages en intern analyse af de bevismæssige udfordringer, der knytter sig til retsforfølgning af bagmænd bag tvangsarbejde, herunder menneskehandel til tvangsarbejde. Arbejdsgruppen vil til brug for analysen bl.a. inddrage erfaringer fra andre lande, herunder Belgien, som for nylig har ændret lovgivningen om menneskehandel.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten vil blive inddraget i forhold til at udvikle initiativer på baggrund af den udførte analyse.

3) Bistand og støtte til sårbare udenlandske arbejdstagere

Menneskehandel til tvangsarbejde

Der har siden 2002 været handlingsplaner til bekæmpelse af menneskehandel, der udgør rammerne for tilbuddene om bistand og støtte til ofre for menneskehandel. Siden 2007 har størstedelen af ofrene for menneskehandel været til prostitution, men i 2018 udgjorde ofre for menneskehandel til tvangsarbejde for første gang den største andel af ofrene.

Der er derfor behov for at se på, hvordan snitfladerne skal være mellem henholdsvis arbejdsgivernes forpligtelser og statens forpligtelser til at give støtte og bistand til ofre for menneskehandel til tvangsarbejde, samt om de nuværende tilbud til ofre for menneskehandel til tvangsarbejde eventuelt bør justeres.

Analysen heraf vil sammen med en evaluering af den øvrige indsats til bekæmpelse af menneskehandel indgå som et samlet grundlag for tilrettelæggelsen af den fremtidig indsats på området efter udløbet af den nuværende handlingsplan efter 2021.

Sårbare udenlandske arbejdstagere

Det skal undersøges om omfanget af tilbud, herunder rådgivning og vejledning til sårbare udenlandske arbejdstagere, som ikke vurderes handlet til tvangsarbejde, er tilstrækkeligt. I den forbindelse overvejes tiltag, som netop kan hjælpe denne gruppe.

4) Styrket myndighedsarbejde.

Ministerierne vil i fællesskab udvikle forslag til et bedre myndighedssamarbejde i forhold til de udenlandske sårbare arbejdstagere, herunder en styrket koordinering af indsatsen med en klar ansvarsplacering af de enkelte opgaver.

Følgende ministerier skal deltage i arbejdsgruppen:

- Beskæftigelsesministeriet (formand)
- Justitsministeriet
- Miljø- og Fødevarerministeriet (Ligestillingsafdelingen)
- Udlændinge- og Integrationsministeriet
- Finansministeriet
- Udenrigsministeriet

Øvrige ministerier og myndigheder inddrages hvor relevant.

Fremdriften i arbejdsgruppens arbejde vil blive fulgt af en styregruppe nedsat på afdelingschefsniveau, som skal mødes efter behov og ca. 1 gang hver anden måned.

Arbejdsmarkedets parter og øvrige interessenter vil blive inddraget, når det er relevant. Det bemærkes, at inddragelsen af arbejdsmarkedets parter vil afvente overenskomstforhandlingerne på det private arbejdsmarked i foråret 2020.

Afslutningsvis

Arbejdsgruppen vil i sommeren 2020 fremlægge en samlet initiativplan for den resterende regeringsperiode for regeringen. Initiativplanen skal belyse lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser og skal indeholde en tidsplan med timingmæssige overvejelser, ligesom planen skal indeholde et oplæg til, hvordan der følges op på initiativplanen i forhold til Folketingets partier. Arbejdsgruppen skal anvise konkret modgående finansiering til eventuelle udgiftsdrivende initiativer, som anbefales af arbejdsgruppen.

Arbejdet i nærværende arbejdsgruppe skal ses i sammenhæng med, at der i forbindelse med udløbet af handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel efter 2021 skal tages stilling til den fremtidige indsats, herunder evt. permanentgørelse og lovforankring af indsatsen. Dette arbejde vil være forankret i den eksisterende arbejdsgruppe til bekæmpelse af menneskehandel, hvor der bl.a. gennemføres en evaluering af indsatsen i 2020.